

Национална занаятчийска камара

Член на Европейския съюз на занаятчийските,
малките и средни предприятия

изх. №091211 - 1
от 11. 09. 2009 г.

ОТВОРЕНО ПИСМО

Скъпи колеги, занаятчии от всички професии,

обръщам се с това открито писмо към всички, които се чувстват занаятчии. Взех това решение, защото понастоящем текаат процеси, които застрашават бъдещето на занаятчийството изобщо.

Конкретният повод е представеното от Министерство на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ) предложение за изменение на Закона за занаятите. По-точно, тук не става дума за изменение, а за подмяна на закона от 2001 година с друг. Както се изрази по време на Кръглата маса от 01. 12. 2009 г., посветена на Закона за занаятите, върховният съдия Борислав Белазелков, когато 90% от един законов текст се изменят, не може да се говори за изменение, а за премахване.

Какво предвижда проектът на МИЕТ? Като занаятчийски професии се запазват, по-скоро се реанимират, занаяти от зората на българската държава. Предлага се закон, който би регулирал дейността на мутафчиите, бозаджиите, леярите на камбани, и други такива, обособено разпространени през 21^{ви} век, занимания. Доколкото може да се заключи и без особени статистически проучвания, групата, към която се отнася законът, едва ли наброява повече от 5 000 души. Пита се, ако следваме повика за борба с бюрокрацията, трябва ли цял отдел на министерство да се занимава с изработването на специален закон за толкова души?! Ние всички, занаятчии и не-занаятчии тачим традицията, художествените занаяти и фолклора. Но занаятчийството не е отдел в Министерство на културата или Етнографския институт. То е част от икономиката, то обединява икономически субекти, които се реализират на пазара, разкриват работни места и участват в реализацията на брутният социален продукт в дадена държава. И това е така, независимо от това има или няма занаятчийски камари. Електротехниците, фризьорите, козметиците, зъботехниците, водопроводчиците, хлебарите и сладкарите по цял свят са занаятчии, а не нещо друго. И какво друго могат да бъдат? Индустиалци? Та нали техните предприятия са малки и работят много гъвкаво, по поръчка, а не серийно. Работници? Та нали един занаятчия владее целия процес на изработване на продукта си, а не само част от него, както един работник на конвейера. Та нали, когато ни се развали телевизорът, или тече чешмата, викаме майстор, да ни отстрани повредата. Предполагам, всеки обикновен човек разсъждава така... Но не и авторският екип на проекта за изменение на закона. Според него телевизионните техници, фризьорите и сладкарите, козметиците са нещо друго. Попитахме какво друго и получихме отговор “регулирани професии”. Така че, драги майстори-занаятчии, вие сте част от регулирани професии.

Национална занаятчийска камара

Член на Европейския съюз на занаятчийските,
малките и средни предприятия

Попитахме какви са били причините да се извадят всички модерни, живи и развиващи се занаяти от закона. Отговорът беше: такава е традицията на занаятите в България. Но нали такава е и традицията на занаятите изобщо. Едно време хората са се возили с каруци и работата на занаятчиите е била да поправя каруците. Сега хората се возят на автомобили и работата на занаятчиите е да поправят автомобили. Но не и според МИЕТ. По някаква причина занаятчиите продължават да поправят каруците, ако има такива, а някаква друга група от хора поправя автомобилите. При такава интерпретация е ясно, защо една от участничките в Кръглата маса, обясни колко е трогателно да си купиш ръчен бял хляб от хлебар, който приготвя хляба в пещта от времето на баба й. Всички се умилихме. Помислих си, къде живее тази госпожа? Нима не вижда, че в хлебарниците вече се продава пълнозърнест, ръжен, диетичен хляб? И той не се произвежда в хлебозавода, а от собственика на пекарнята. Нима не вижда, че и традиционните професии се менят и модернизират. Помните ли студеното къдрене и хартийките? Та това е минало! Сега фризьорът и особено козменитът работят с модерни технологии и препарати. Но според дефиницията на МИЕТ това не са занаяти, а професии. Питам се не са ли „адвокат” и „съдия” също професии? И къде е разликата?

Оказва се, че се намираме в затворен кръг. По презумпция занаятът следва да е старомоден и непродуктивен. От това следва, че занаятчийството не само не е част от модерната икономика и част от икономическото натрупване и развитие, а и в момента, в който то започне да се модернизира му се отнема името занаят. Защото....такава е традицията! Нищо, че в цяла Европа занаятите имат съществено участие във формиране на брутния вътрешен продукт (в Германия – 30%, в Австрия, където няма отделни занаятчийски камари – 20%). Това разбира се е и възможно само, ако занаятчийството е модерно и се развива. Но според новия закон това престава да бъде занаят, а става професия.

Скъпи занаятчии, сигурно някои от Вас се срамуват да се наричат така. До тях това послание няма да достигне! Обръщам се към тези, които се гордеят да са майстори-занаятчии, които всеки ден доказват майсторлък, гъвкавост и постоянство в работата си, които с честен труд издържат семействата си и дават работа и на други, които са отворени за модерното - нека не допуснем занаятчийството да се върне в деветнайсети век. Нека не допуснем да сме поставени пред избора “регулирана професии” или „паметник на културата”. Занаятчийство не е просто вид производство. Занаятчийството е съсловие, което оформя нашето общество, което поема социални задачи, което допринася за благосъстоянието на хората и което се намира също така в Европа на 21^{ви} век, както и основните елементи на икономиката. Нека да обединим усилията си, за да спрем проектозакона! Нека всеки от вас да използва на място авторитета и позицията си, за да се запазим като съсловие.

Още една дума за занаятчийските камари. Сигурно има какво да се критикува в тяхната дейност. С общи усилия трябва да се погрижим те да станат наистина защитници на интересите на своите членове. Но нека се противопоставим на подетата в момента кампания за тяхното унищожаване. Авторите на проектозакона аргументират радикалния си подход с това, че камарите били погрешно изтълкували Закона за занаятите, като налагали глоби за предприятията, което не са се регистрирали в РЗК. Драги дами и господа вече 20 години живеем в правова държава. Би трябвало да сме се научили, че законът трябва да се спазва. И да ни харесва, и да не ни харесва, Закона за занаятите от 2001 година е в сила. И в него е записано

Национална занаятчийска камара

Член на Европейския съюз на занаятчийските,
малките и средни предприятия

задължителното членство в регионалната занаятчийска камара. Как може да реагира дадена регионална камара, когато прокуратурата ѝ разпорежда, дори с постановление, да се погрижи за това, незаписаните се предприятия да се впишат в регистъра? Нима тя трябва да пренебрегне закона, според който е създадена? Сигурно всеки ще си помисли така?! Но не и у нас. По-висша инстанция на прокуратурата отменя първото решение. Добре! Не е за пръв път в съдебната система да има разнбой. Но познайте кой е виновен? Не прокуратурата, занаятчийските камари! Всичко това ми напомня за вица за Зайо, когато бият, когато е с шапка, но и когато е без шапка - също. Нека не се поставяме в позицията на Зайо. Занаятчиите са били винаги онази част от икономиката, която е оцелявала по време на кризи. Нека с общи усилия се справим и с тази! Нека с общи усилия убедим политиците, че не сме от „по-оня ден”, а сме част от модерното българско общество.

Последно се обръщам към онези занаятчии, които използват ситуацията, за да преследват лични цели и бързат да плюят по колегите си и по камарите. Нека се замислят, че и за тях унищожението на занаятите в крайна сметка няма да е от полза.

Нека оставим личните амбиции и конфликтите - има време за тях. Сега е време за солидарност и единство.

Кръстю Капанов
Председател

на Настоятелството
на Национална занаятчийска камара